

V8 från nordliga breddgrader

En Scania LS140 av årgång 1974 har på ålderns höst, efter ett långt förflutet i norra Sverige, hamnat på västkusten, hos åkeriägare Arni Hjalmarsson i Surte. Där för den numera en lugnare tillvaro.

Av Bo Norvinge (text och foto)

Flera har nog sett den lysande orangea Scania LS140:an på veteranaktiviteterna i Väst-Sverige.

Det är Arni Hjalmarsson, Skårdals Åkeri i Surte utanför Göteborg, som äger den och har så gjort sedan i januari 2011. Historiken säger att Arni är den 17:e ägaren men det inberäknar även en del säljare.

Bilen registrerades i maj 1974 hos Bil-Nord Lycksele. Då med timmerbankar, virkeskran och 5,40-hjulbas. Den första ägaren från Dorotea stod bara registrerad under en vecka i juli 1974. Troligen hämtade han aldrig ut den, utan den skrevs istället på åkaren Gunnar Lindström i Storuman.

– Den ersatte min första LS140. Jag brukade byta efter 30.000 mil, berättar Gunnar som kallar modellen "Rävsnyte" efter dess utseende.

– Den var extremt lätt och vägde bara 9.250 kg men var rätt ramjuk. 14 ton vägde hela ekipaget, minns Gunnar.

I februari 1976 byttes den in mot ett frambygge. På våren gick Scania vidare till bröderna Sundström i Stensele. En 15,5-kubikstank kom på och den lackerades i Shellfärgerna, och gick med bränsle fram till hösten 1977.

Bil-Nord fick åter tillbaka bilen och lätt bygga om den under 1978 ▶

Interiört är bilen inte som när den rullade ut från fabriken i Södertälje. Arni har siktat på en annan inredning av klassiskt snitt.

Luftintaget bakom hytten med svampen som högsta punkt hör de större Scania torpedbilarna till.

Fakta

Bil: Scania LS140, 1974.
Motor: DS14, V8:a, 350 hk.
Hytt: HL31 daghytt.
Påbyggnad: Zetterbergs trevägstipp och Hiab 950-kran.
Antal växlar: 10.
Tjänstevikt: 12.140 kg.
Maxlast: 11.860 kg.

I hytten

Namn: Arni Hjalmarsson.
Bor: Surte.
Sysselsättning: Åkeri-ägare.
Först körda lastbil: Volvo Starke.
Favoritlastbil: MAN.
Antal lastbilar just nu: 18.

Arni Hjalmarsson flyttade från Island till Sverige 1981. Idag är han åkeriägare med 18 lastbilar plus en veteran, LS140:an. Arnis LS140 har varit både timmer- och tankbil, men är sedan mitten av 70-talet tippbil.

140:an har klarat sig från den vanliga Scaniajukan, rostsvälld ram. Den här var och är fortfarande i princip helt rostfri.

Zetterbergs trevägstipp från Östervåla kom på bilen en bit in på 2000-talet. Dessförinnan har den haft ytterligare två tippflak på ramen.

På Island behöll åkarna ofta bilarnas originallacker. Många Scanior var orangea då detta var exportfärgen som ibland på sin höjd klarlackerades.

” Som fem- sexåring åkte jag med i morfars Volvo Starke. Många gånger fick jag sitta på en liten pall på vänster sida om förarstolen.

► för att bli mer säljbar. Den kortades från axelavståndet 5,40 till 4,60 och ett tippflak med plyfälmarm lades på ramen. Från 1978 fram till hösten 1988 ägdes den av tre olika ägare i Tärnaby. Sjunde ägare blev Mikael Nolebrink, Vilhelmina, och han i sin tur sålde bilen i oktober 1993 till Roger Kristoffersson, också han från Vilhelmina.

Roger satte på ett kraftigt dumperflak med avgasvärme som han köpt av Vägverket. Han gick dock bort allt för tidigt och dödsboet sålde vidare bilen 2002 till Jan-Erik Vikström i Svanavattnet, då utan flak.

– Den skulle jag göra i ordning den men det blev inte av, berättar Jan-Erik som i september 2003 sålde 140:an till Bo-Åke Alfredsson i Stugun där den utrustades med nuvarande tippflak och kran.

– Jag fick med Zetterbergsflaket och min pojke Jerry tyckte att det skulle vara kran på den också, men vi använde den bara för husbehov, berättar Bo-Åke.

Att bilen tillbringat huvuddelen av tiden i de nordligaste länen med måttlig saltning gav Arni ett ordentligt försprång. Han har helt enkelt inte behövt bryta i en massa rost. Ramen var helt fri från rostsprängning och det var minimalt med rost på hytten.

I stort var enda undantaget taket som fått sina tornar efter kranen och behövde lagas.

– Det var hål i taket men konstigt nog inte så väldigt rostigt, säger Arni och berättar att bilen var svartmålad när han köpte den.

Han valde att lackera den orange istället.

– På Island var nästan alla sådana orangea, Scantias exportfärg. Åkarna målade sällan om bilarna. När de kom var leveransfärgerna ofta mattare och de la på klarlack, fortsätter Arni som är född på Island.

Han började sin åkarbana med en frambyggd MAN från 1963 på lastbilscentralen Throttur i Reykjavik 1977. Den efterträddes av en Scania-Vabis L56, därefter en torpedbyggd MAN årsmodell 1966. 1981 flyttade Arni till Sverige och tog arbete som chaufför hos Bosse Björks åkeri i Agnesberg som var anslutet till LBC Älvängen.

Arni köpte loss en av åkarens bilar i mitten av 80-talet och blev sin egen. År 1991 hoppade Arni av från LBC Älvängen och anslöt sig istället till Haga LBC och efter några år utökades fordonsparken efter att han fått körningar hos stålrossisten Bröderna Edstrand. I början valde Arni Volvo i form av N12 och F12, som den Volvofantast han då var. Det hade sin grund i hans morfar som hade Volvostilar.

– Som fem- sexåring åkte jag med i morfars Volvo Starke. Många gånger fick jag sitta på en liten pall på vänster sida om förarstolen när resten av hytten var full av grovarbetare, minns Arni och berättar vidare om alla somrar då han och morfar åkte ner till hamnen, och med stålborstar borstade bort rost och målade Starken fin.

Arnis lojalitet till märket dämpades dock efter att ha haft lite otur med sina egna Volvostilar. Idag består Skårdals Åkeri av drygt en tredjedel Scania. Resten delas ungefär lika mellan MAN och Mercedes-Benz. Volvo finns det en av. De 18 bilarna (varav en är reserv) utför inflyttningar, kranjobb, anläggnings- och distributionstransporter och är anslutna till HML, Haga-Mölnadal Lastbilscentral.

Favoriten för Arni är MAN men som veteranlastbil blev det alltså Scania. Att den var i gott skick från början var ett stort plus. Invändigt var det visserligen lite si och så. Elsystemet hade brunnit upp men en extra hytt följde med och fick bistå med material för att ersätta alla elkablar, i rätt färg och med korrekta märkhyllor.

Arnis chaufför Fredrik "Fidde" Johansson Kruslock och hans fru Pernilla Kruslock, båda kända i lastbilsutställningssammanhang, har sytt inredningen.

Dock återstår det jobb med att klä några väggar. Arni hade önskemål att den skulle vara dämpad men samtidigt snygg och prydlig. Det har de uppenbart med bravur lyckats med, och samtidigt fått till inredningen med klassiskt snitt.

– Varför måste det vara original? undrar Arni Hjalmarsson.

Det var det ju långt ifrån på den tiden Scania LS140 rullade på landets vägar. □

DS14-motorn med de karaktäristiska v-formade ventilåpningarna som fått stå som modell till den moderna V8-logon hos Scania.

Bakaxeln med navreduktion var lösningen inom de tyngre och tuffare transporterna. Med detta undveks många avdragna drivaxlar.

Dekalen i framrutan är från lastbilscentralen i Reykjavik på Island. Throttur heter den vilket betyder ork. Den grundades redan 1931.

Så här fin tröskel och hjulhusbalk är unikt för en LS-Scania, men så har Arnis LS140 till största delen befunnit sig i de måttligare saltade nordliga länen.